

На основу члана 247. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), Влада, Синдикат железничара Србије, Синдикат извршних служби српских железница, Синдикат радника железничке инфраструктуре Србије, Савез синдиката железничара Србије и „Железнице Србије“ акционарско друштво, закључују

КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО „ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“
БЕОГРАД

ЗА „ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО 300/2015-403

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

24.03. 2015 год

Члан 1.

Колективним уговором за „Железнице Србије“ акционарско друштво (у даљем тексту: Колективни уговор) уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа запослених у „Железнице Србије“ акционарско друштво“ (у даљем тексту: запослени) и „Железнице Србије“ акционарско друштво (у даљем тексту: послодавац), међусобни односи учесника Колективног уговора, поступак закључивања Колективног уговора и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Члан 2.

На права, обавезе и одговорности из радног односа које нису утврђене Колективним уговором и општим актима послодавца, примењују се одредбе закона и других прописа.

У поступку доношења одговарајућих аката послодавца, којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених, послодавац је дужан да затражи мишљење, као и учешће репрезентативног синдиката, у складу са законом и овим колективним уговором.

Репрезентативни синдикат је дужан да, мишљење из става 2. овог члана, достави у складу са законом, а најкасније у року од 15 дана.

У припреми и изради општих аката којима се регулишу питања из области безбедности и здравља на раду и решавања стамбених потреба запослених, синдикат има право да учествује.

Члан 3.

Одредбе Колективног уговора примењују се на све запослене код послодавца.

Изузетно од става 1. овог члана, одредбе Колективног уговора, којима се уређују зараде, не примењују се на пословодство послодавца.

Пословодство послодавца из става 2. овог члана утврђује се одговарајућим актом оснивача и послодавца.

Члан 4.

Одбор директора или запослени кога он овласти закључује са запосленим уговор о раду и одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа у складу са Законом о раду (у даљем тексту: Закон) и одредбама Колективног уговора.

Овлашћење из става 1. овог члана доставља се репрезентативном синдикату.

II. ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

Члан 5.

Запослени заснива радни однос закључивањем уговора о раду са послодавцем.

Уговор о раду садржи елементе утврђене Законом и овим колективним уговором.

Члан 6.

Уговором о раду може да се уговори пробни рад за оне послове за које је одговарајућим актом послодавца утврђен пробни рад као услов за заснивање радног односа,

Дужина трајања пробног рада и начин провере радних и стручних способности врши послодавац или запослени кога он овласти.

Пробни рад траје најкраће месец дана, а најдуже шест месеци.

Ако запослени за време пробног рада не покаже одговарајуће радне и стручне способности, радни однос престаје истеком пробног рада или отказом уговора о раду, пре истека пробног рада са отказним роком од пет радних дана.

Члан 7.

Са лицем које први пут заснива радни однос за занимање, за које је стекло одређену врсту и степен стручне спреме, радни однос заснива се у својству приправника, ако је то као услов за рад на одређеним пословима утврђено правилником о организацији и систематизацији послова.

Одредбе става 1. овог члана односи се и на лице које је радило краће од времена утврђеног за приправнички стаж у степену стручне спреме која је услов за рад на тим пословима.

Приправнички стаж траје најдуже 12 месеци и одређује се зависно од степена стручне спреме и то:

- за приправника са III степеном стручне спреме од 4 до 6 месеци;
- за приправнике са IV степеном стручне спреме од 6 до 8 месеци;
- за приправнике са I степеном високог образовања од 8 до 10 месеци;
- за приправнике са II степеном високог образовања од 10 до 12 месеци.

Дужина приправничког стажа за приправнике који се оспособљавају за обављање послова непосредно везаних за вршење железничког саобраћаја прописана је одредбама Правилника о стручној спремности радника који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја (Правилник 646).

После истека приправничког стажа, запослени је обавезан да положи приправнички – стручни испит у складу са одговарајућим прописима.

III. ОБРАЗОВАЊЕ И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Члан 8.

Запослени код послодавца имају право и дужност да стално усавршавају радне способности у складу са потребама послодавца, предвиђеним планом образовања кадрова и средствима предвиђеним програмом пословања, у циљу успешнијег извршавања послова који су им поверени.

План образовања кадрова доноси Одбор директора.

Курсеви и семинари

Члан 9.

Приликом увођења нових техничких средстава и нове технологије у процесу рада, као и услед недостатка кадрова, послодавац је дужан да благовремено организује курсеве и семинаре теоретске и практичне наставе, ради припреме и обуке запослених.

Планом и програмом обуке ближе се одређује место, време и начин одржавања курсева и семинара, као и обавезе полазника.

Стручно усавршавање и специјализација

Члан 10.

Ради стручног усавршавања и специјализације запослени може бити упућен и у друге организације и институције у земљи и иностранству, под условом да је то предвиђено планом образовања кадрова, или се укаже изузетна потреба.

Члан 11.

На стручно усавршавање и специјализацију, запослени се може упутити због:

- 1) усавршавања у струци;
- 2) оспособљавања за рад на новим средствима рада;
- 3) упознавања са одређеним техничко-технолошким решењем и организацијом рада.

Одлуку о упућивању запосленог на стручно усавршавање и специјализацију доноси Одбор директора, или запослени кога он овласти, у складу са планом образовања кадрова.

Члан 12.

Посебним уговором уређују се међусобна права и обавезе запосленог који се упућује на стручно усавршавање и специјализацију и послодавца.

Преквалификација и доквалификација

Члан 13.

Ради заштите радног и материјалног положаја особа са инвалидитетом и запосленог код кога је утврђено, од стране надлежног органа, да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима, планом образовања кадрова утврђује се потреба за њиховим упућивањем на преквалификацију или доквалификацију, у складу са потребама послодавца.

Стипендирање

Члан 14.

Послодавац у складу са планом образовања кадрова може стипендирати лица за дефицитарна занимања.

Члан 15.

Послодавац може у складу са планом образовања кадрова, да сноси трошкове образовања запосленог за дефицитарна занимања.

IV. ПРЕМЕШТАЈ НА ДРУГЕ ПОСЛОВЕ

Члан 16.

Послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (у даљем тексту: Анекс уговора) у случајевима и под условима прописаним Законом.

Послодавац може преместити запосленог на друге послове за које је предвиђен исти степен и врста стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

Одредбе из става 2. овог члана неће се примењивати у случају наступања посебних околности код послодавца (више силе, изненадног квара на средствима рада, прекида рада на радном месту на коме запослени обавља рад, хитне замене изненада одсутног запосленог) док такве околности трају.

Члан 17.

Запослени може бити привремено премештен на друге одговарајуће послове, ако је потребно да се одређени посао изврши без одлагања, путем решења без понуде анекса уговора о раду, најдуже 45 радних дана у периоду од 12 месеци.

Запослени може бити привремено премештен на одговарајуће послове у случају привременог губитка здравствене способности у складу са законом и подзаконским актима.

У случају премештаја из става 1.и 2. овог члана запослени задржава основну зараду утврђену за посао са кога се премешта ако је то повољније за запосленог, у складу са Законом.

Члан 18.

Запослени може да се премести на рад из једног у друго место рада код истог послодавца, без његовог пристанка:

- 1) ако потребе процеса рада то захтевају, уз аргументовано образложење или ако у организационој јединици не постоји запослени са одговарајућим степеном стручне спреме одређене врсте занимања, знања и способности
- 2) ако је удаљеност од места у коме запослени ради до места у које је премештен на рад мања од 50 километара у једном правцу, или су место рада и место у које је запослени премештен на територији исте општине, односно града, а организован је редован превоз који омогућује благовремени долазак запосленог на рад и повратак са рада и обезбеђена је накнада за превоз у висни цене превоза у јавном саобраћају.

Запослени може бити привремено или трајно премештен на рад из једног у друго место рада, ван случајева из става 1. овог члана само уз свој пристанак.

Запослена жена за време трудноће и/или са дететом предшколског узраста, као и запослени-особа са инвалидитетом, не могу да буду премештени у смислу става 2. овог члана.

Члан 19.

Запосленом, коме се на редовном или ванредном здравственом прегледу, у складу са прописима који регулишу ову област, утврди да је трајно неспособан за обављање послова на одређеном радном месту, послодавац је обавезан да

обезбеди обављање послова према радној способности, у складу са законом и овим колективним уговором.

V. РАДНО ВРЕМЕ

Члан 20.

Радно време запослених организује послодавац у складу са Законом и овим колективним уговором.

Радно време возног и станичног особља организује се у складу са прописима којима се регулише ова област и овим колективним уговором.

У редовно радно време се рачуна обавезни предрадни преглед.

Члан 21.

Радно време запосленог који ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, а што је утврђено на основу извршене процене ризика и стручне анализе службе медицине рада, износи, и то:

I - 38 часова у радној недељи:

- 1) маневриста у станици I и II групе;
- 2) машиновођа;

II – 39 часова у радној недељи:

- 1) маневриста у осталим станицама;
- 2) руковалац маневре;
- 3) помоћник машиновође;
- 4) машиновођа за маневру;
- 5) возни маневриста;
- 6) пружни радник;
- 7) возовођа;
- 8) ковач на скретницама;
- 9) бравар – механичар за мостове;
- 10) механичар на одржавању КМ;
- 11) електричар на одржавању акумулатора;
- 12) заваривач;
- 13) металостругар за обраду точкова без извезивања;
- 14) металоглодач за обраду точкова;
- 15) возач моторног пружног возила;
- 16) прегледач кола у станицама I и II групе;
- 17) отпражник возова у станицама I и II групе;
- 18) возни диспечер на телекоманди (ТК-диспечер).

Репрезентативни синдикат може покренути иницијативу за израду стручне анализе у складу са чланом 51. овог колективног уговора на основу које послодавац утврђује скраћено радно време на одређеним пословима.

Члан 22.

На захтев послодавца, запослени је обавезан да ради дуже од пуног радног времена, поред закона утврђених случајева и у случају:

- 1) да се воз или возно средство доведе до одређеног одредишта, односно у крајњу станицу;
- 2) да се предузму неодложне мере за безбедност и уредност железничког саобраћаја, путника и робе;
- 3) да се заврши процес рада чије се трајање није могло предвидети, а чије би одсуствовање или прекидање нанело знатну материјалну штету или теже поремећаје у процесу рада;
- 4) да се заврши пријем возних средстава код ремонтера и пробна вожња;
- 5) да се спречи кварење сировина или материјала, или отклони квар на средствима рада;
- 6) да се замени изненадно одсутни запослени у процесу рада који непрекидно траје;
- 7) ради пратње нарочите пошиљке;
- 8) ради отклањања последица удеса.

Обавезе запослених из става 1. овог члана могу се спроводити у складу са законом којим се регулише безбедност и интероперабилност железнице.

VI. ОДМОР И ОДСУСТВА

Одмор у току дневног рада, дневни одмор и недељни одмор

Члан 23.

Запослени има право на одмор у току дневног рада, дневни одмор и недељни одмор, у складу са Законом.

Изузетно од става 1. овог члана, одмор возног и станичног особља организује послодавац, у складу са законом којим се регулише област безбедности и интероперабилности железнице.

Годишњи одмор

Члан 24.

Дужина годишњег одмора утврђује се тако што се законски минимум од 20 радних дана, увећава по основу:

- 1) Дужине стажа осигурања за сваких навршених пет година 1 радни дан;
- 2) Услови рада:
  - (1) рад који се претежно обавља на отвореном простору уз интензивно и стално физичко напрезање 3 радна дана;
  - (2) рад код прекорачених граничних вредности изложености условима радне околине (физичке штетности, хемијске штетности, осветљења и микроклиме) 2 радна дана;
  - (3) рад на радним местима са повећаним ризиком на којима је скраћено радно време 2 радна дана;

- 3) Рада на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем 2 радна дана;
- 4) Сложености послова:
  - (1) за послове за које је предвиђен VII степен стручне спреме 3 радна дана;
  - (2) за послове за које је предвиђен VI, V и IV степен стручне спреме 2 радна дана;
  - (3) за остале послове 1 радни дан;
- 5) Здравственог и социјалног стања:
  - (1) запосленој особи са инвалидитетом 3 радна дана;
  - (2) запослени који се стара о детету са инвалидитетом и/или посебним потребама 3 радна дана;
  - (3) запосленом који издржава у свом домаћинству тешког болесника, који у току године болује дуже од 60 дана 2 радна дана;
  - (4) родитељу са једним дететом млађим од 14 година 2 радна дана;
  - (5) родитељу са двоје или више деце млађе од 14 година 3 радна дана;
  - (6) даваоцу крви, који је у претходној години дао најмање два пута крв 1 радни дан.

Увећање годишњег одмора из става 1. тачка 2) овог члана врши се само по једном од наведених основа.

Годишњи одмор запосленог, утврђен на основу критеријума из става 1. овог члана, не може бити дужи од 25 радних дана.

Изузетно, применом критеријума из става 1. овог члана, годишњи одмор може да траје дуже од 25 радних дана, запосленом који ради на пословима са скраћеним радним временом или на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, запосленом са преко 30 година стажа осигурања или 55 година живота, запосленој жени са преко 25 година стажа осигурања или 50 година живота и запосленом млађем од 18 година, а најдуже 30 радних дана, као и запосленом који ради на пословима са скраћеним радним временом на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, најдуже 35 радних дана.

Одсуство уз накнаду зараде (плаћено одсуство)

Члан 25.

Запослени има право на плаћено одсуство у трајању највише до пет радних дана у календарској години, у случају:

- 1) склапања брака 5 радних дана;
- 2) порођаја супруге 5 радних дана;
- 3) порођаја ћерке или снаје 2 радна дана;
- 4) смрти члана уже породице и других лица која живе у заједничко породичном домаћинству запосленог 5 радних дана;
- 5) теже болести члана уже породице 5 радних дана;
- 6) смрти родитеља, усвојиоца, брата или сестре брачног друга запосленог 3 радна дана;

- 7) добровољног давања крви 2 узастопна дана рачунајући и дан давања крви;
- 8) селидбе запосленог:
  - (1) на подручју истог места 2 радна дана;
  - (2) на подручју другог места 3 радна дана;
- 9) заштите и отклањања штетних последица у домаћинству, проузрокованих елементарним непогодама 3 радна дана;
- 10) учествовање на радно производном или спортском такмичењу организованом од стране синдиката 3 радна дана;
- 11) ради упућивања на превенцију радне инвалидности или рехабилитацију 5 радних дана.

Изузетно запослени који учествују на међународним такмичењима и представљају Републику Србију имају право на плаћено одсуство за време учешћа на међународном такмичењу, док такмичење траје.

Изузетно од става 1. овог члана, одсуство у случају смрти члана уже породице запосленог, ради упућивања на превенцију радне инвалидности или рехабилитацију и добровољног давања крви, не урачунава се у укупан број радних дана плаћеног одсуства у току календарске године.

Члановима уже породице сматрају се брачни друг, деца, браћа, сестре, родитељи, усвојоци, усвојеници, стараоци.

Члан 26.

Запослени има право на одсуство са рада уз накнаду зараде, и то:

1. за полагање стручног испита 2 радна дана;
2. за полагање испита у средњој школи 2 радна дана;
3. за полагање испита у високошколским установама 3 радна дана;
4. за полагање правосудног испита за потребе код послодавца 15 радних дана;
5. за полагање испита за лиценцу за потребе код послодавца 7 радних дана;
6. за стручно усавршавање, преквалификацију или доквалификацију за потребе код послодавца, за време трајања;
7. за рехабилитацију по писменој препоруци надлежне здравствене установе, за време за које је упућен.

Право на одсуствовање са рада из става 1. тач. 1) - 5) овог члана, запослени може да користи само у случају да испит полаже први пут.

Неплаћено одсуство

Члан 27.

Запосленом се на његов захтев, одобрава одсуство са рада без накнаде зараде у следећим случајевима:

- неговање оболелог члана уже породице – до 30 дана
- смрти сродника до трећег степена сродства – 2 дана, који нису обухваћени чланом 25.

